

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 40 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-oktyabrda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO'LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	18
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoirazimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO'RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKTSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	

KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI

Musayeva Shoira Azimovna

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti professori

Email: musaeva_shoira@mail.ru

Orsid kod -0009-0000-9577-6976

Annotatsiya: Mazkur maqolada mebel mahsulotlarining bozorga kirishning ortishi, savdo, daromad va brend xabardorligini oshirish, mijozlarga xizmat ko'rsatish, tarqatish kanallari, raqobat ustunligi, kompaniyalarga bozorda o'zlarini farqlashga yordam va ishonchlikni qadrlaydigan mijozlar uchun afzal ko'rgan provayderlar ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: Mebel, bozor, mijoz, ishonchlik, raqobat, pozitsiya, korrelyatsiya, omil.

Abstract: This article examines the factors that influence furniture product market penetration, sales, revenue, and brand awareness, customer service, distribution channels, competitive advantage, helping companies differentiate themselves in the market, and the preferred providers for customers who value reliability.

Key words: Furniture, market, customer, reliability, competition, position, correlation, factor.

Аннотация: В данной статье рассматриваются факторы, влияющие на проникновение на рынок мебельной продукции, продажи, выручку и узнаваемость бренда, обслуживание клиентов, каналы сбыта, конкурентные преимущества, помогающие компаниям дифференцироваться на рынке, а также предпочтительные поставщики для клиентов, ценящих надежность.

Ключевые слова: Мебель, рынок, клиент, надежность, конкуренция, позиция, корреляция, фактор.

KIRISH

Mebel ishlab chiqarish sanoati raqobatbardosh va tez rivojlanayotgan bozor hisoblanadi. Ushbu sohadagi kompaniyalar o'z mavqeini kengaytirishga intilayotganligi sababli, bozordagi mavjud tendentsiyalar va imkoniyatlarni tushunish muhimdir. Shu ma'noda biz statistik ma'lumotlarni tahlil qilib, kompaniyalar mebel bozorida o'z pozitsiyalarini kengaytirish uchun qabul qilishi mumkin bo'lgan strategiyalarni taqdim etmoqdamiz.

O'zbekistonda Respublikasida mebel bozori o'sib borayotgan sanoat bo'lib, turli bozor tendentsiyalari va ishlanmalari doimiy ravishda yuzaga keladi. Kompaniyaning ushbu bozordagi mavqeini kengaytirish uchun O'zbekistondagi so'nggi bozor tendentsiyalari va iste'molchilar talablaridan xabardor bo'lish juda muhimdir. Ushbu paragrafda biz O'zbekistondagi mebel sanoatining joriy bozor tendentsiyalari bo'yicha o'rganishlarimiz natijalarini va "Gulobod" MCHJ XK ning bozordagi o'z pozitsiyasini samarali kengaytirish uchun foydalanishi mumkin bo'lgan strategiyalarni taqdim etamiz.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Marketing bo'yicha mavjud adabiyotlar tahlili marketingning zamonaviy tamoyillari, brendni targ'ib qilish usullari va iste'molchilar talablariga moslashuvchan yondashuvni takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Marketing strategiyalari haqida mutaxassis R.G.Ibragimov o'zining darsligida quyidagi fikrni yuritadi: "marketing strategiyasi deganda ma'lum muddatga belgilangan korxonaning bozordagi xatti-harakatlari tamoyilining modelidan foydalanish tushuniladi. Uning yordamida korxona o'z muvaffaqiyatini ta'minlashga intiladi". Marketing strategiyasini rivojlantirish va ularni amalda qo'llash bo'yicha kuplab iqtisodchi olimlar shug'ullanib kelgan Ular qatoriga F.Kotler, David Aaker, Clayton Christensen, Seth Godin, Kevin Keller, Byron Sharp, Jay Bayer kabi taniqli olimlarni kiritishimiz mumkin.

Mamlakatimizda qator yillar davomida marketing sohasida olib borilgan izlanishlar milliy xususiyatlardan kelib chiqqan xolda marketing nazariyasini rivojlantirishga katta xissa qo'shgan olimlarni ham e'tirof etish lozim.

Bularga R.Ibragimov, YO.Abdullaev, A.Saliev, M.SHarifxo'jaev, D.Raximova, SH.Ergashxodjaeva, Sh.Musayeva va boshqalarni kiritish mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda tizimli yondashuv, marketing tahlili, taqqoslash va raqamli ko'rsatkichlarni baholash usullari qo'llanilgan. Ijtimoiy media platformalaridagi ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish uchun ommaviy kuzatuv usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Har bir yo'nalish bo'yicha batafsil rejalar tuziladi, chunki marketing kontsepsiyasini qo'llaydigan korxona va firmalarning natijalari sotish sohasi bilan belgilanadi, rejalar qatoriga mahsulotning nusxasini yaratishdan to'yakuniy sotishgacha bo'lgan tovarlar harakati jarayonlarini o'z ichiga olgan marketingni rejalashtirish kiradi.

1-jadval. O'zbekiston Respublikasida mebel maxsulotlari ishlab chiqishning o'zgarishi tahlili¹ (avvalgi yilga nisbatan, %)

Ko'rsatkich	2021	2022	2023	2024
Mebel maxsulotlari ishlab chiqishning o'zgarishi(%)	108,7	104,5	128,5	119,4

YUqorida mavjud ma'lumotlar asosida korrelyatsiya tenglamasini topish uchun eng kichik kvadratlar usulidan foydalanamiz.

$$y = kx + b$$

Ushbu korrelyatsiya tenglamada k va b parametrlarni va R korrelyatsiya koeffitsientini topish uchun quyidagi formulalardan orqali aniqlaymiz:

$$k = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2}$$

$$b = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 \sum_{i=1}^n y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n x_i y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2}$$

$$R = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n y_i}{\sqrt{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2} \sqrt{n \sum_{i=1}^n y_i^2 - (\sum_{i=1}^n y_i)^2}}$$

Bu parametrlarni topish uchun quyidagi jadvalni tuzib olamiz:

2-jadval

Yillar	x (shartli yil)	Y (foizi)	$x \cdot y$	x^2	y^2
2020	1	108,7	108,7	1	11815,69
2022	2	104,5	209	4	10920,25
2023	3	128,5	385,5	9	16512,25
2024	4	119,4	477,6	16	14256,36
Σ (yig'indisi)	10	461,1	1180,8	30	53504,55

YUqoridagi ma'lumotlar va formulalardan quyidagi qiymatlarni topamiz:

$$k = \frac{4 \cdot 1180,8 - 10 \cdot 461,1}{4 \cdot 30 - 10 \cdot 10} = 5,61$$

¹ <https://www.stat.uz> sayt ma'lumotlari asosida

$$b = \frac{30 \cdot 461,1 - 10 \cdot 1180,8}{4 \cdot 30 - 10 \cdot 10} = 101,25$$

$$R = \frac{4 \cdot 1180,8 - 10 \cdot 461,1}{\sqrt{4 \cdot 30 - 10^2} \sqrt{4 \cdot 53504,55 - 461,1^2}} \approx 0,6693;$$

Ushbu hisob-kitoblar natijasida:

$$y = 5,61x + 101,25$$

funksiyaga ega bo'lamiz va bunda korrelyatsiya koeffitsienti $R \approx 0,67$ ni tashkil etmoqda. $R > 0$ ekanligidan berilgan qiymatlar o'zaro to'g'ri proporsional va korrelyatsiya koeffitsienti 0 ga nisbatan 1 ga yaqinroqligidan biz echib chiqargan korrelyatsiya tenglama qiymatlar tendensiyasi o'rtasidagi bog'lish yaqinroq ekanligini aytishimiz mumkin.

Albatta, bozor hajmining o'zgarishiga juda ko'plab omillar, shuningdek Kovid-19 va ba'zi davlatlar o'rtasidagi konfliktlar kabi boshqarib bo'lmaydigan omillar ham ta'sir qiladi. Lekin, shunday vaziyatda ham korxona rivoji uchun bizga bozor prognozi kerak bo'ladi. Bu korrelyatsiya funksiyasi orqali O'zbekistonda mebel maxsulotlari ishlab chiqarish hajmining kelgusi yillar uchun taxminiy o'sish darajasini prognoz qilishimiz mumkin.

3-jadval

Ko'rsatkich	2022	2023	2024	2025	2026*	2027*
SHartli yil (formuladagi x qiymati)	1	2	3	4	5*	6*
Mebel maxsulotlari ishlab chiqarishning o'zgarishi(%)	108,7	104,5	128,5	119,4	129,3*	134,91*

*korelyatsiya funksiyasining prognozi

Bu prognoz jadvalidan ko'rishimiz mumkinki keyingi yillarda mebel mahsulotlari ishlab chiqarish bozori hajmining o'zgarish darajasi doimiy o'sish tendensiyasini ko'rsatmoqda. Va bu korxonaning keyingi yillar uchun maxsulot ishlab chiqarish va realizatsiya qilishi bilan bog'liq rejalari uchun muhim ma'lumot hisoblanadi.

O'zbekiston respublikasidagi mebel maxsulotlari bozorining hozirgi rivojlanish darajasini quyidagicha tendentsiyalar bo'yicha ko'rib chiqamiz:

1. Tabiiy materiallarga talabning ortishi tendensiyasi;
2. Barqaror va axloqiy amaliyotlarga e'tibor tendensiyasi;
3. An'anaviy dizaynlarga yuqori talab tendensiyasi;
4. Rivojlanayotgan onlayn tijorat tendensiyasi;

1-rasm. O'zbekiston respublikasidagi mebel maxsulotlarining rivojlanish tendentsiyalari

Tabiiy va organik materiallarga talabning ortishi. O'zbekistonda mebel sanoatida tabiiy materiallarga talab ortib bormoqda. Iste'molchilar dub taxtalari materiallardan tayyorlangan mebel mahsulotlarini qidirmoqda. Mahsulotlarida materiallardan foydalanadigan kompaniyalar ushbu tendensiyaga murojaat qilishlari va bozordagi mavqeini kengaytirishlari mumkin.

Barqaror va axloqiy amaliyotlarga e'tibor. Barqarorlik va axloqiy amaliyotlar O'zbekiston mebel sanoatida muhim tendentsiya hisoblanadi. Iste'molchilar o'zlarining xaridlarining atrof-muhitga ta'sirini tobora ko'proq bilishmoqda va barqaror va axloqiy mahsulotlarni qidirmoqdalar. Barqaror amaliyotlarni qabul qiladigan va barqaror mahsulotlarni taklif qiladigan kompaniyalar atrof-muhitga e'tiborli iste'molchilarni jalb qilish va bozorda o'z mavqeini kengaytirish ehtimoli ko'proq.

An'anaviy dizaynlarga yuqori talab. O'zbekiston mebel bozorida an'anaviy dizaynlar mashhur. Iste'molchilar mamlakatning madaniy merosini aks ettiruvchi an'anaviy va o'ziga xos dizaynlarni qidirmoqda. An'anaviy dizayn va naqshli mahsulotlarni taklif qiluvchi kompaniyalar ushbu tendentsiyaga murojaat qilishlari va bozorda o'z pozitsiyalarini kengaytirishlari mumkin.

Rivojlanayotgan onlayn tijorat. Elektron tijoratning o'sishi O'zbekistonda mebel mahsulotlari bozorida onlayn xarid qilish imkoniyatlariga talabning oshishiga olib keldi. Kuchli onlayn mavjud kompaniyalar, jumladan, foydalanuvchilarga qulay veb-saytlar va faol ijtimoiy media akkauntlari kengroq auditoriyani qamrab olishi va bozorda o'z mavqeini kengaytirishi mumkin.

"Gulobod" MCHJ ning O'zbekiston Respublikasidagi mebel bozorida o'rnini kengaytirish bo'yicha biz tavsiya etadigan strategiyalari:

Tadqiqot va tahlil. "Gulobod" MCHJ ning O'zbekiston bozorida o'rni va mavqeini samarali kengaytirish uchun joriy tendentsiyalar va iste'molchilar talablarini aniqlash maqsadida bozor tadqiqotlari va tahlillarini o'tkazish muhim ahamiyatga ega. Bu korxonaga mahsulot va xizmatlarini ushbu talablarni qondirish va maqsadli auditoriyani jalb qilish uchun moslashtirishga yordam beradi.

Mahsulot innovatsiyasi. Innovatsiyalar "Gulobod" MCHJ ning O'zbekiston bozorida o'rni va mavqeini kengaytirishning kalitidir. Doimiy ravishda innovatsiyalar olib boradigan va yangi va qiziqarli mahsulotlarni taklif qiladigan kompaniyalar o'zlarini raqobatchilardan ajratib olishlari va noyob va moslashtirilgan mahsulotlarni qidirayotgan iste'molchilarni jalb qilishlari mumkin.

Milliy-an'anaviy dizaynlarni taklif qiling. Milliy-an'anaviy dizayn va naqshlarga ega bo'lgan mebel mahsulotlarini taklif etish "Gulobod" MCHJ ga O'zbekiston madaniy merosiga murojaat qilish va bozordagi o'rnini kengaytirishga imkonini beradi. Mahalliy dizaynerlar va hunarmandlar bilan hamkorlik qilish korxonaga milliy-an'anaviy dizaynlarni o'z mahsulotlariga kiritishda asqotadi.

Mahsulot takliflarini diversifikatsiya qilish. Bugungi kuchli raqobat sharoitida mebel mahsulotlari sanoati korxonalari o'z mavqeini kengaytirish uchun ijodiy va innovatsion bo'lishi kerak. Mahsulot takliflarini diversifikatsiya qilish - bu "Gulobod" MCHJ ga raqobatdosh ustunlikka ega bo'lish, mijozlarning o'zgaruvchan talablarini qondirish va pirovardida bozordagi mavqeini kengaytirishga yordam beradigan strategiyadir.

Diversifikatsiyaning afzalliklari:

1. Mijozlar bazasining ortishi. Mahsulotlarning kengroq assortimentini taklif qilish orqali kompaniyalar turli xil mijozlar bazasini jalb qilishlari mumkin.

2. Riskni kamaytirishi. Mahsulot takliflarini diversifikatsiya qilish ham kompaniyalar uchun xavfni kamaytirishi mumkin. Agar kompaniyaning asosiy mahsulotiga talab pasaysa yoki eskirgan bo'lsa, kompaniya o'z faoliyatini davom ettirish uchun boshqa mahsulotlardan tushgan daromadga tayanishi mumkin.

3. Raqobatustunligi. Kengroq mahsulot assortimentini taklif qiladigan kompaniyalar o'zlarini raqobatchilardan ajratib olishlari va raqobatdosh ustunlikka ega bo'lishlari mumkin.

Maqsadli bozorlar "Gulobod" MCHJ kabi o'z o'rni va mavqeini kengaytirishga intilayotgan mebel sanoati kompaniyalari uchun kuchli strategiya hisoblanadi. Maqsadli bozorlari kompaniyalarga o'zlarini raqobatchilardan farqlash va asosiy mahsulotlar tomonidan qondirilmaydigan mijozlar ehtiyojlarini qondirish imkoniyatini taklif qiladi. Maqsadli bozorlarning afzalliklari quyidagilardan iborat:

1. Mijozlarning sodiqligini oshirish. Muayyan mijozlar ehtiyojlarini qondirish orqali kompaniyalar o'z mijozlari bilan mustahkam aloqalarni o'rnatishlari va mijozlarning sodiqligini oshirishlari mumkin.

2. Raqobat ustunligi. Maqsadli bozorlar kompaniyalarga ko'proq umumiy mahsulotlarni taklif qiladigan yirik kompaniyalarga nisbatan raqobatdosh ustunlikni ta'minlashi mumkin. Muayyan bozorga e'tibor qaratish orqali kompaniyalar o'zlarini raqobatchilardan ajratib olishlari va ushbu bozor uchun asosiy provayder sifatida tanilishlari mumkin.

3. Yangicha sifat - yuqori foyda. Maqsadli bozorlari kompaniyalarga yuqori narxlarni olish va yuqori foyda markasiga erishish imkoniyatini berishi mumkin. Ixtisoslashgan mahsulotlar uchun haq to'lashga tayyor bo'lgan mijozlar sifat va o'ziga xoslikni narxdan ko'ra qadrlashi mumkin, bu esa kompaniyalarga o'z mahsulotlari uchun ko'proq haq olish imkonini beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tarqatish kanallari kompaniyaning mebel bozoridagi mavqeini kengaytirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. "Gulobod" MCH ning mijozlar bilan bog'lanish tizimi va mahsulotlarni samarali etkazib berish qobiliyati uning muvaffaqiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Xulosa qilganimizda tarqatish kanallarini kengaytirish strategiyasini qo'llaganda korxona quyidagi yutuqlarga ega bo'ladi:

1. Bozorga kirishning ortishi. Tarqatish kanallarini kengaytirish kompaniyaning bozor imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirishi mumkin, bu esa unga yangi mijozlarni jalb qilish va yangi hududlarni kengaytirish imkonini beradi. Bu savdo, daromad va brend xabardorligini oshirishga olib kelishi mumkin.

2. Mijozlarga xizmat ko'rsatish yaxshilanadi. Tarqatish kanallarini kengaytirib, kompaniyalar tezroq va qulayroq etkazib berish imkoniyatlarini taklif qilish orqali mijozlarga xizmat ko'rsatishni yaxshilashlari mumkin. Bu mijozlarning qoniqish va sodiqligini oshirishga olib kelishi mumkin, chunki mijozlar samarali va ishonchli etkazib berishni taklif qiladigan kompaniyalarga qaytishlari ehtimoli ko'proq.

3. Raqobat ustunligi. Kengroq tarqatish kanallarini taklif qiladigan kompaniyalar cheklangan etkazib berish imkoniyatlarini taklif qiladigan raqobatchilarga nisbatan raqobatdosh ustunlikka ega bo'lishlari mumkin. Bu kompaniyalarga bozorda o'zlarini farqlashga yordam beradi va qulaylik va ishonchlilikni qadrlaydigan mijozlar uchun afzal ko'rgan provayderga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 29.03.2021 yildagi 166-son.
2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini himoya qilish mamlakat taraqqiyoti va xalq farovonligining garovidir. - T.: O'zbekiston, 2017.- 48 b.
3. Mirziyoev Sh.M. Biz buyuk kelajakni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. - T.: O'zbekiston, 2017.- 488 b.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 2020-yil 24-yanvar. - Xalq nutqi, 2020-yil 26-yanvar.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-son Farmoni.
6. Azimovna, M. S. (2022). Professor of Samarkand Institute of Economic and Service, Samarkand, Uzbekistan. Formation of psychology and pedagogy as interdisciplinary sciences, 1(9), 20-23.
7. Musayeva, S., & Usmanov, F. (2022). Ways to develop marketing activities in tourist organizations. Science and innovation, 1(A5), 84-88.
8. Azimovna, M. S., Ilkhomovna, U. D., & Shokhrukhovich, U. F. (2022). Issues of improving productivity competition in agriculture. ijtimoiy fanlarda innovasiya onlayn ilmiy jurnali.-2022.-C, 51-53.
9. Azimovna, M. S., Ilkhomovna, U. D., & Shokhrukhovich, U. F. (2022). The role of marketing in increasing the economic efficiency of service enterprises.
10. Azimovna, M. S., Ilkhomovna, U. D., & Shokhrukhovich, U. F. (2022). The concept of a correct marketing policy in trade and service enterprises.
11. Musayeva, S. (2022). Studying the organization of advertising activities of goods at "samarkand tea packaging factory" JSC. Science and innovation, 1(A6), 185-192.
12. Musayeva, S. (2022). Prospects for the development of "stekloplastik" llc activity in the conditions of the market economy. Science and innovation, 1(A6), 539-546.
13. Azimovna, M. S., Ilkhomovna, U. D., & Shokhrukhovich, U. F. (2022). Importance and Characteristics of Brand Choice in Services. European Multidisciplinary Journal of Modern Science, 1-3.
14. Musaeva Sh. A. Marketing tadqiqotlari. Darslik "STAR-SEL" MChJ nashriyot va ijodiy bo'limi. Samarqand-2023
15. Musaeva Sh. A. Integrallashtirilgan marketing kommunikatsiyasi O'quv qo'llanma "Mahorat" nashriyoti, Samarqand -2022.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>